

Oponentský posudek na bakalářskou práci „Santiniho stavby pohledem fenomenologie architektury.“ Autorka: Theresa Procházková.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá přitažlivým tématem, fenomenologií architektury. Klade si zajímavý a dobře definovaný cíl, interpretovat jednu slavnou stavbu pomocí fenomenologie. Oproti dříve předložené verzi se práce velmi zlepšila po všech stránkách. Práce je nyní lépe, přehledněji a logičtěji strukturovaná. Úvodní části, které vysvětlují kontext doby, baroko a jeho víru, jsou dobře vypracované. Také část o barokní architektuře, o Santinim, o barokní gotice jsou vypracované přiměřeně bakalářské práci. Jistě lze mnohé namítnout proti různým jednotlivostem. Například bych považoval za příliš silné vyjádřit se o působení barokní religiozity, kázání, obřadů atd. jako o demagogii. Např.: „senzuační básnická demagogie.“ S. 9 Nepříliš vhodné se zdá mluvit o české národnosti, českém národě bez bližšího vysvětlení, jak to autorka myslí. Např.: „...ale České země tím ztrácely i pocit národnostního cítění a samotná česká národnost, český národ, tím byl silně zpochybněn.“ S. 11. Nepopírám takové tvrzení, stálo by však za zpřesnění, jak barokní doba vnímala národy.

Zásadní problém práce zůstává v tom, že je napsaná téměř bez citací, bez odkazů. Například o Santiniho cestě do Itálie, s. 17: „Při ní se osobně setkává s díly architektů Borominiho a Guariniho, jejichž vliv či inspirace je v jeho následující tvorbě znatelná.“ Kde se toto odvážné tvrzení bere?

Stejně tak na str. 18 tvrzení o „syntéze dynamické barokní myšlenky s gotickým tvaroslovím a konstrukcí.“ Takovéto tvrzení totiž přijímá jen část badatelů, bez citace budí takový výrok dojem, že jde o něco obecně přijímaného. Na stejné straně se píše, že měl Santini značné zkušenosti s gotickou architekturou. Odkud se takové mínění bere? Nebyl přeci jediný, kdo měl zkušenosti s gotickou, takovou zkušenost měl úplně každý architekt i stavitel v Čechách (a v celé Evropě, všude bylo mnoho gotiky). Mnoho architektů vyrůstalo „ve stínu“ nějaké katedrály. Není proto přesný výrok ze s. 22, že v Čechách se nepřestalo stavět goticky. Nepřestalo se ani v Anglii, Španělsku, dokonce ani v Itálii (!) Přesto jen v Čechách (a ovšem ve stejnou dobu částečně v Anglii) se vyvinula barokní gotika a i v celých Čechách jen Santini a nemnozí další tento styl praktikovali. Tato výtka však již jde za rámec oponované bakalářské práce, protože ta se tímto tématem nezabývá.

Na několika místech čtenáře zarazí některá poněkud naivní vyjádření, například o tom, že pražské hřbitovy jsou osázené vzrostlými stromy, zatímco hřbitov nedaleko Zelené hory není. Zůstává ovšem otázkou, odkdy jsou pražské hřbitovy tak zelené. Pokud by autorka studovala literaturu – a ocitovala ji – zjistila by, že a) na hřbitovy v okolí Žďáru nad Sázavou mohly míti stromy, ale vykácely je a/nebo b) pražské hřbitovy stromy neměly, ale 19. a 20. století je tam chtělo, a tak je tam vysázelo. Což se zdá nepochybné.

Samotná fenomenologická interpretace poutního kostela na Zelené hoře se vylepšila. Je logicky postavená od krajiny k exteriéru a do interiéru. Je také navázána na výklad o barokní době a zbožnosti lidových mas.

Práci se nevyhnulo několik překlepů a omylů. Např. „...z pohledu historie dějin“ s. 24. Formální stránka práce je jinak zvládnutá dostatečně.

Předloženou verzi bakalářské práce doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení mezi dobře a chvalitebně. Pokud bude obhajoba přesvědčivá, nebráním se lepší z variant, tedy „2“.

V Praze 12. IX. 2016 – Jiří Tourek Ph.D